

Pracovní list – Interpunkce a nepravidelnosti větné stavby

Přehled pojmů

Pojem	Charakteristika
Samostatný větný člen	Odděluje se čárkou, stojí mimo větu (např. na začátku nebo na konci).
Výpustka (elipsa)	Vynechání části věty, která se snadno domyslí. Interpunkce se řídí zbytkem věty.
Vsuvka	Vložení vedlejší informace – odděluje se čárkami, pomlčkami nebo závorkami.
Oslovení	Přímo uvedený adresát – odděluje se čárkami.
Volný přívlastek	Odděluje se čárkami – není těsně spjat s podstatným jménem.
Přístavek	Rozvíjí podstatné jméno, odděluje se čárkami (často i z obou stran).

Úkol: Doplň správně čárky

Doplň do vět čárky podle pravidel českého pravopisu. Poté přiřaď ke každé větě odpovídající pojem z přehledu.

1. Petře přečti tu větu nahlas.

Odpověď (pojem): _____

2. Lucie naše nová spolužačka odpověděla správně.

Odpověď (pojem): _____

3. A pak nic.

Odpověď (pojem): _____

4. Já polévku on hlavní jídlo.

Odpověď (pojem): _____

5. Pes unavený a zablácený se vrátil domů.

Odpověď (pojem): _____

6. Petr jak se zdá nepřijde.

Odpověď (pojem): _____

7. Mami můžeš mi s tím pomoci?

Odpověď (pojem): _____

8. Stará paní shrbená a pomalá vešla do místnosti.

Odpověď (pojem): _____

9. Naše třídní učitelka paní Novotná odjela na školení.

Odpověď (pojem): _____

10. Byl tam jen on jinak nikdo.

Odpověď (pojem): _____

11. A teď hurá domů!

Odpověď (pojem): _____

12. Kniha jak víš už byla dávno prodaná.

Odpověď (pojem): _____

13. Terezo pojd' sem.

Odpověď (pojem): _____

14. Filip náš bratranec přiletěl z Ameriky.

Odpověď (pojem): _____

15. Dům oprýskaný ale pevný stál na kraji lesa.

Odpověď (pojem): _____

16. Ještě jednou díky.

Odpověď (pojem): _____

17. Můj bratr myslíš že to zvládne?

Odpověď (pojem): _____

18. Ondřeji jdi prosím domů.

Odpověď (pojem): _____

19. Já kávu ty čaj.

Odpověď (pojem): _____

20. Petr ztracený ve svých myšlenkách mlčel.

Odpověď (pojem): _____

Klíč – věty s doplněnými čárkami a zdůvodněním

1. Petře, přečti tu větu nahlas.
→ Oslovení – Petře je jméno adresáta, odděluje se čárkou.
2. Lucie, naše nová spolužačka, odpověděla správně.
→ Přístavek – dodatečné pojmenování podstatného jména.
3. A pak, nic.
→ Samostatný větný člen – oddělený od věty čárkou.
4. Já polévku, on hlavní jídlo.
→ Výpustka – vynechané sloveso, čárka odděluje části věty.
5. Pes, unavený a zablácený, se vrátil domů.
→ Volný přívlástek – rozvíjí podstatné jméno, je oddělen čárkami.
6. Petr, jak se zdá, nepřijde.
→ Vsuvka – vedlejší informace vložená do věty.
7. Mami, můžeš mi s tím pomoci?
→ Oslovení – mami je odděleno čárkou.
8. Stará paní, shrbená a pomalá, vešla do místnosti.
→ Volný přívlástek – dodatečné vlastnosti oddělené čárkami.
9. Naše třídní učitelka, paní Novotná, odjela na školení.
→ Přístavek – upřesnění jména osoby.
10. Byl tam jen on, jinak nikdo.
→ Výpustka – vynechané sloveso, odděleno čárkou.
11. A teď, hurá domů!
→ Samostatný větný člen – oddělený citoslovcem.
12. Kniha, jak víš, už byla dávno prodaná.
→ Vsuvka – vložená poznámka.
13. Terezo, pojd' sem.
→ Oslovení – jméno je odděleno čárkou.
14. Filip, náš bratranec, přiletěl z Ameriky.
→ Přístavek – dodatečné určení osoby.
15. Dům, oprýskaný ale pevný, stál na kraji lesa.
→ Volný přívlástek – oddělený čárkami.
16. Ještě jednou, díky.
→ Samostatný větný člen – poděkování odděleno.
17. Můj bratr, myslíš, že to zvládne?
→ Vsuvka – vložený názor nebo domněnka.
18. Ondřejí, jdi prosím domů.
→ Oslovení – křestní jméno odděleno.
19. Já kávu, ty čaj.
→ Výpustka – vynechané sloveso, čárkou oddělujeme části.
20. Petr, ztracený ve svých myšlenkách, mlčel.
→ Volný přívlástek – rozvíjí podstatné jméno, oddělen čárkami.